

Пише
Александар
РАДИЋ

ДЕМОНСТРАЦИЈА ОБНОВЉЕНЕ РУСКЕ МОЋИ

Одлука руског председника Владимира Путина да се обнове патролни летови стратешких бомбардера представља пример великог политичког добитка уз минимални улог ресурса. Посаде авиона Ту-95МС у основи изводиће рутинске тренажне летове као и до сада, али од нула часова 17. августа 2007. у новом политичком контексту – демонстрације обновљене руске моћи.

Сваки лет авиона Ту-95МС привлачиће несразмерну пажњу у односу на чињеницу да се ради о, у скорој прошлости, много пута изведеним задацима.

На свако полетање авиона Ту-95МС из матичне базе Енгелс у Саратовској области покретаће се грандиозни амерички и савезнички обавештајно-извиђачки механизам. У основи резултати праћења биће идентични за сваки лет – авиони су полетели, прешли маршруту која води до савезничких држава, али без преласка физичке границе и правила ангажовања и вратили се кући. Стварну промену представља то што се први пут од 1991. године нарушава пуна превласт Вашингтона у демонстрацији силе. Од тренутка када се затресао Источни блок свака прилика у којој се „показивала застава“ сматрала се за ексклузивно право једине глобалне силе и снажна потврда да нема конкурената. У полегу демонстрације силе чак и у време хладног рата Американци су били корак изнад свих других – амерички бомбардери летели су и изнад националне територије са нуклеарним наоружањем. На источној страни никада нису досегли таков ниво борбене готовости, којим се гарантовало готово тренутно реаговање на радикалан потез друге стране. У Москви су чак у временима на ивици конфликта прихватили потезе који су умањивали борбену готовост властитих стратешких снага. Дobar пример представља одлука руководства бившег СССР-а из 1979. године да се са надзвучних стратешких бомбардера Ту-22М уклони систем за попуну горивом током лета. Том одлуком политичара унесеном у документ САЛП II могућности стратешке авијације СССР-а редуковане су на ниво америчких тактичких борбених авиона. Истовремено, треба имати у виду да су сви амерички борбени авиони, од најмањих до највећих, већ тада могли да понесу нуклеарно наоружање. Патролни летови су такође прекинати унилатерално – председничким указом из 1992. године.

Сада Руси мисле да нема разлога за трговину стратешким интересима, и то су показали на начин који не представља велики ризик – на патроле Ту-95МС лете без борбеног терета. Сличне задатке Ту-95МС извршавали су осамдесетих година као одговор на тадашњи безбедносни изазов – стационирање америчких јединица наоружаних крстарећим ракетама на територији Северне Италије и на југу Немачке и Велике Британије. После дугог низа година у којима су се задатке Ту-95МС сводили углавном на одржавање минималног налета посада, сада су бомбардерски пукови у пуној борбеној готовости. Посаде су припремљене за вишечасовне задатке изнад океана. Због продужетка тактичког радијуса Ту-95МС слеће на аеродроме одскока, где се током одмора посаде авиони попуњавају горивом, а спроводе се и радови на одржавању технике. За маршруте које воде од крајњег севера преко Атлантског океана до Кариба, аеродром одскока је Воркута на северу Русије или Барановичи у савезничкој Белорусији. За летове изнад Тихог и Индијског океана Ту-95МС лете из

Енглеска на попуну горивом у Владивостоку. Са међуслетанјем Ту-95МС могу да лете на маршрутама дужине и до 12.000 километара. У наредним корацима Руси ће настојати да прикажу присуство силе унутар региона од примарног националног интереса – у државама Централне Азије, које су главни предмет глобалног надметања моћи. Киргизија може да буде добар пример јер се у једном тренутку нашла врло близу америчком утицају. У близини главног града Бишкека амерички и авиони НАТОа користе базу Манас. Јачање руског присуства прво се потврдило октобра 2003. године доласком руских оружаних снага у базу Кант, на само тридесетак километара удаљености од базе НАТОа. Корак по корак Бишкек се враћао назад – под утицај Москве. Током овог лета политичка блискост потврдила се обећањем да ће руске инвестиције у тој држави достићи две милијарде долара. Ускоро ће у Кант да слети први Ту-95МС као симбол стратешке моћи Русије. Одатле ће после попуне горивом бомбардери наставити са патролним летовима према југу, изнад Индијског океана.

Авион Ту-95МС као борбена платформа димензија приближно 50 са 50 метара изазива снажан визуелни ефекат. Доказ за првенствено политичку вредност патролних летова налази се у чињеници да Ту-95МС полећу без крстарећих ракета Х-55, које су помно чуване у близини базе бомбардера за сваки случај. Прошле године проведена су пробна гађања са новом ракетом Х-555 са конвенционалним пуњењем домета око 3.500 километара. Те ракете могу савладати сваки систем ПВО и уништити циљ нуклеарном или конвенционалном бојном главом. Зато глас из Вашингтона о томе да су Ту-95МС „извађени из нафталина“ представља само малициозан став за медије, а не процену стварног стања. Наравно, ови авиони у овом тренутку нису на провери борбене моћи, али ради се о платформи која може да уништи велике урбане центре на било ком делу планете. У поређењу старости авиона такође нема разлога за омаловажавање Ту-95МС – авиони који лете патроле стари су од 15 до 20 година, а еквивалентни амерички бомбардери В-52Н лете већ око 45 година. Осим посада Ту-95МС, које могу да изведу две патроле сваке недеље, повремено ће на летове одлазити и надзвучни стратешки бомбардери Ту-160, најпрестижнији део Руске ваздушне флоте. Авиони Ту-22М, због скромног тактичког радијуса, ангажоваће се само на крајним маршрутама углавном изнад Црног мора.

Чињеница је да авиони не могу осигурати дугорочно и стално присуство руске моћи у удаљеним областима и брзо ће се истрошити почетни значај патролних летова. На дуге стазе Руси ће вероватно морати да следе амерички модел одржавања присуства ангажовањем поморских снага са ослонцем на носаче авиона. Сада Руска флота има само један носач, али се ради на изградњи читаве серије бродова који ће бити гаранција руског глобалног присуства.